

Permacultuur staat in Vlaanderen in de kinderschoenen

nieuws

Midden twintigste eeuw maakte het concept ‘permacultuur’ opgang. In Vlaanderen zijn er slechts enkele professionele permacultuurbedrijven die gericht zijn op voedselproductie. De sector staat nog in de kinderschoenen en beleid daarrond is onbestaande, maar een aantal algemene beleidsmaatregelen zijn mogelijk toepasbaar, vermeldt het Departement Landbouw en Visserij in een beschrijvend rapport over deze bijzondere landbouwvorm. Voldoende betaalbare grond vinden, blijft een uitdaging. Permacultuur wil daaraan tegemoetkomen door een multifunctioneel landgebruik, waarbij percelen instaan voor bijvoorbeeld natuur, voedselproductie, recreatie en waterberging.

20 MEI 2015 – LAATST BIJGEWERKT OM 14 SEPTEMBER 2020 14:30

Lees meer over:
diversificatie

Midden twintigste eeuw maakte het concept ‘permacultuur’ opgang. In Vlaanderen zijn er slechts enkele professionele permacultuurbedrijven die gericht zijn op voedselproductie. De sector staat nog in de kinderschoenen en beleid daarrond is onbestaande, maar een aantal algemene beleidsmaatregelen zijn mogelijk toepasbaar, vermeldt het Departement Landbouw en Visserij in een beschrijvend rapport over deze bijzondere landbouwvorm. Voldoende betaalbare grond vinden, blijft een uitdaging. Permacultuur wil daaraan tegemoetkomen door een multifunctioneel landgebruik, waarbij percelen instaan voor bijvoorbeeld natuur, voedselproductie, recreatie en waterberging.

De definitie van permacultuur verschilt naargelang de geraadpleegde bron en evolueert in de tijd. Permacultuur is in de jaren ‘70 omschreven door de Australische biologen Bill Mollison en David Holmgren. Zij deden onderzoek naar de werking van ecosystemen in bossen. Daarop geïnspireerd wilden ze een duurzaam systeem ontwerpen dat de mens in zijn basisbehoeften als eten, drinkbaar water, huisvesting, energievoorziening en afvalverwerking moest voorzien.

Van ‘permanent agriculture’ evolueerde permacultuur naar ‘permanent culture’. De mens wordt centraal geplaatst in functionele, veerkrachtige ecosystemen die gebaseerd zijn op de relaties die bestaan binnen natuurlijke ecosystemen. Permacultuur verenigt vele functies (voedselvoorziening, waterzuivering, bodemonderhoud, energiebeheer, enz.) en gaat bovendien uit van een steeds afnemende energie- en grondstoffenconsumptie, om zo naast duurzame productie ook tot duurzame consumptie te komen. Het sluiten van zeer lokale kringlopen is cruciaal.

Permacultuur respecteert drie ethische principes, namelijk de zorg voor de aarde en voor de mens en eerlijk delen. De zorg voor de aarde vertaalt zich in zuinig omspringen met bodem, bos en water en de biodiversiteit koesteren terwijl eerlijk delen bijvoorbeeld betekent dat je grenzen stelt aan consumptie en overschotten herverdeelt. De studiedienst van het Departement Landbouw en Visserij legde zijn oor te luisteren bij pioniers in Vlaanderen, zoals Yggdrasil in Tienen, en vernam dat natuurlijke en culturele diversiteit de beste verzekering is tegen de grillen van de natuur en het dagelijkse leven. “Diverse systemen hebben een grotere veerkracht, monoculturen zijn fragieler en veel vatbaarder voor ziektes en plagen. Door bijvoorbeeld meerdere teelten met verschillende worteldieptes te combineren, wordt de hele bodem benut en is er meer opbrengst”, licht de studie toe.

Net zoals in andere regio's en landen is permacultuur in Vlaanderen sterk verweven met de transitiebeweging. Die beweging schuift permacultuur naar voren als antwoord op 'peak oil', het moment waarop de fossiele olieproductie haar maximum bereikt en daarna alleen nog zal afnemen. De schaarste van fossiele brandstoffen zal de producten van de klassieke landbouw steeds duurder maken. Vanuit deze bezorgdheid streeft de transitiebeweging ernaar om het gebruik van fossiele brandstoffen tot een minimum te beperken. En permacultuur kan daarvoor als concept gebruikt worden.

Eigenaars van permacultuurbedrijven kunnen beschouwd worden als landbouwer indien ze een landbouwactiviteit uitoefenen, zoals percelen beheren, planten telen of dieren kweken. Sommige permacultuurbedrijven halen daar ook (het grootste deel van hun) inkomsten uit. De afzet van de landbouwproducten gebeurt veelal via een korte keten, bijvoorbeeld zelfpluktuinen, hoeveverkoop, afzet bij nabijgelegen restaurants. Meestal halen de bedrijven ook nog inkomsten uit andere activiteiten, zoals de verwerking van de producten, educatie en toerisme.

In het buitenland zijn er verschillende voorbeelden van permacultuurbedrijven die leven van hun voedselproductie. De Vlaamse landbouwadministratie vond er ook bij ons: Yggdrasil in Tienen heeft een zelfpluktuin en een winkel waar eigen en aangekochte biologische producten worden verkocht. Het is een rendabel bedrijf dat leeft van de verkoop van de diverse productie. Samenland op kasteel Nieuwenhoven in Sint-Truiden is een CSA-project waarbij groenten worden verkocht die werden geteeld volgens de permacultuurprincipes.

Meer info vind je in de [studie van het Departement Landbouw en Visserij](#) en op de website permacultuurnetwerk.eu, een initiatief dat van onderuit gegroeid is.

Beeld: Esmeralda Borgo

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1000 Bruxelles

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra